

DZIAŁ VI - Temat : Upadek Napoleona

W zeszytu przedmiotowym – zapisz

1. Przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję w 1812 r.

- jedną z przyczyn wojny było łamanie przez Rosję **blokady kontynentalnej** Anglii
 - car Aleksander I wyłamał się z blokady kontynentalnej (handel z Anglią przynosił zyski),
 - Rosja chciała uniezależnić się od Francji,
 - dążenie Napoleona do podboju Rosji

2. Wielka Armia Napoleona (400 tysięcy żołnierzy) zaatakowała Rosję:

- wrzesień 1812 bitwa pod **Borodino** – wygrana Napoleona,
- wkroczenie do opuszczonej Moskwy;
- odwrót wojsk Napoleona (w Moskwie nie było dla nich żywności);
- powrót tą samą trasą – Wielką Armię dziesiątkowały głód, choroby, mroźna zima.

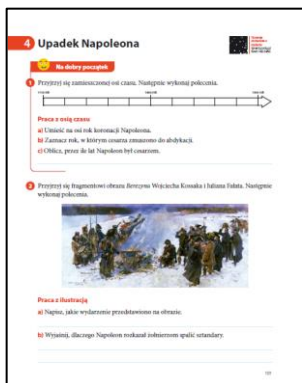
3. Klęska Napoleona

- Rosja, Prusy, Austria, Wielka Brytania i Szwecja zawiązały **koalicję**
- Napoleon po powrocie organizuje nową armię
- decydująca bitwa rozegrała się pod **Lipskiem w 1813 r.**
 - bitwa pod Lipskiem przeszła do historii jako "**bitwa narodów**"
 - zakończyła się klęską armii francuskiej
 - w bitwie poległ książę Józef Poniatowski
- upadek Napoleona Bonapartego
 - abdykacja Napoleona**
 - zesłanie na wyspę Elbę

Przeczytaj z podręcznika temat dzisiejszej lekcji str.199-202

W zeszytu ćwiczeń uzupełnij: str. 101- 102

ĆWICZEŃ NIE PRZESYŁAJ !!!

Polecam obejrzeć:

[Upadek Napoleona](https://www.youtube.com/watch?v=TXQMtCSCSgo) <https://www.youtube.com/watch?v=TXQMtCSCSgo>

Ćwiczenia powtórzeniowe – utrwalające materiał z lekcji

Genialni jak Napoleon <https://epodreczniki.pl/a/genialni-jak-napoleon/DqmVvNhVW>

Co powinieneś zapamiętać z lekcji

W roku 1811 Cesarstwo Francuskie znajdowało się u szczytu swojej potęgi.

Cesarz Francuzów, Napoleon Bonaparte, sprawował faktyczną kontrolę nad prawie całą Europą, zarówno przez rządy osobiste, jak i przez mianowanych bądź kontrolowanych przez niego władców.

Jedynymi państwami, które pozostawały poza orbitą jego wpływów, były Anglia i Rosja.

1. Przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję – 1812 rok

* Cesarstwo Rosyjskie, rządzone przez Aleksandra I, było formalnie sojusznikiem francuskim od czasu pokoju w Tylży w roku 1807. Wymuszony sojusz nie był jednak w praktyce respektowany.

* Napoleonowi zależało na złamaniu oporu wrogiej mu Wielkiej Brytanii, przez wprowadzenie blokady kontynentalnej – całkowitego zakazu handlu z Wyspami, co miało zrujnować brytyjską gospodarkę.

* Blokada ta jednak godziła w interesy Rosji, toteż notorycznie ją łamała.

Poza tym było wiadome, że car prędzej czy później będzie starał się podjąć na nowo walkę z Francją.

* Wobec tego Napoleon postanowił uderzyć prewencyjnie na państwo carów i podporządkować je.

Przygotowania do wyprawy:

Napoleon zgromadził ogromne siły, zwane **Wielką Armią**, liczące ponad 400 tysięcy żołnierzy.

W skład owej imponującej armii wchodziły kontyngenty ze wszystkich krajów podporządkowanych bądź będących „sojusznikami” Francji, między innymi żołnierze polscy, włoscy, czy też oddziały różnych państw niemieckich.

Przebieg

Kampania rozpoczęła się 24.06.1812 roku. Napoleon postanowił rozbić wroga od razu i maszerować na Moskwę. Tymczasem armia rosyjska, słabsza od francuskiej, cofała się w głąb swojego terytorium, po drodze paląc i niszcząc wszystko, co mogło się przydać nieprzyjacielowi.

Taktyka ta, mimo swojej drastyczności, okazywała się skuteczna.

Ostatecznie jednak Rosjanie zostali zmuszeni do bitwy. Na przedpolach Moskwy, rosyjski dowódca Michaił Kutuzow zmierzył się z Napoleonem w bitwie **pod Borodino (5-7.09.1812).**

Batalia była wyjątkowo zacięta i przyniosła ogromne straty po obu stronach. Kutuzow został zmuszony do opuszczenia pola bitwy, ale armia rosyjska, mimo ogromnych strat, nie została rozbita.

Po tym zwycięstwie **Napoleon i jego wojska wkroczyły do Moskwy (14.09.)**, która została spalona przez mieszkańców. Tam Napoleon czekał na posłańców carskich z propozycją zawarcia pokoju. Okazało się jednak, że nie docenił woli walki Rosjan. Gdy rozpoczęła się rosyjska zima, armia francuska zaczęła ponosić wielkie straty z powodu mrozu i słabego zaopatrzenia, co powodowało głód i choroby.

Ostatecznie **Napoleon postanowił opuścić Moskwę**

27 października Wielka Armia – (100 tys.) rozpoczęła odwrót w stronę Smoleńska. Wczesna zima zaskoczyła Napoleona, (temperatura spadła do minus 30 stopni), dodatkowo jego śladem posuwał się Kutuzow, partyzanci i Kozacy. Żeby wydostać się z Rosji i dotrzeć do granic Księstwa Warszawskiego żołnierze francuscy musieli przejść ponad 1000 km po zaśnieżonych drogach. Żołnierze francuscy byli kompletnie nieprzygotowani na rosyjską zimę. **Przeprawa armii francuskiej przez rzekę Berezynę.**

Most zostaje zajęty przez Rosjan. Jediną możliwością była przeprawa po zamrożniętej rzece.

Niestety - przejście utrudniło nagłe ocieplenie, które zmiękczyło lód.

Napoleon nakazuje budowę mostu. (większość przy jego budowie zginęła).

Niedobitkom udaje się przejść rzekę. Do Wilna resztki Wielkiej Armii dotarły 9 grudnia. **Zostało z niej około 30 tys. żołnierzy. Napoleon opuszcza armię i udaje się do Francji.**

Skutki wyprawy na Rosję:

Niepowodzenie wyprawy Napoleona na Rosję było punktem zwrotnym całych wojen napoleońskich.

Kłęska w Rosji nadszarpnęła poważnie mit niezwyciężonej armii Napoleona.

Odwrót spod Moskwy pokazał słabe strony Francuzów i dodał otuchy ich wrogom.

Kolosalne straty w armii nie były już możliwe do zastąpienia dla kraju, który w zasadzie od kilkunastu lat ciągle prowadził wojny. Równie bolesna była strata wielu weteranów i specjalistów, których nie dało rady tak szybko uzupełnić.

Sojusznicy Napoleona, jakimi były kraje niemieckie, z Austrią i Prusami na czele, nie miały zamiaru dalej podporządkowywać się Francji. Zaistniała dogodna okazja do odcięcia się.

Władcy Prus i Austrii prędko dołączyli do koalicji antynapoleońskiej.

Bitwa pod Lipskiem zwana „Bitwą narodów”

W 1813 roku przeciwko Francji uformowała się kolejna VI – koalicja z udziałem Rosji, Wielkiej Brytanii Austrii i Prus. Losy Europy rozstrzygnęły się w październiku **1813 roku w bitwie pod Lipskiem**, w której wzięło udział ponad 450 tysięcy ludzi różnych narodowości (stad nazwa bitwa narodów).

Wojska Napoleona uległy w niej dwukrotnie liczniejszemu siłu koalicji.

W bitwie pod Lipskiem zginął ks. Józef Poniatowski (na dzień przed bitwą cesarz Napoleon mianował Poniatowskiego marszałkiem Francji. Wśród uhonorowanych tym tytułem był jedynym cudzoziemcem. Jego nazwisko znajduje się na Łuku Triumfalnym w Paryżu).

W 1814 roku działania wojenne przeniosły się na terytorium Francji. W marcu skapitulował Paryż,

a w kwietniu **cesarz abdykował**. Rządy w kraju przejął Ludwik XVIII – brat Ludwika XVI.

Napoleon został zesłany na wyspę Elbę u wybrzeży Włoch.

Na mocy pokoju podpisanego w Paryżu w maju 1814 roku – **Francja powróciła do granic z 1792 roku, a jej dominacja w Europie dobiegła końca.**